

एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती व मागासवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर संचालित ज्ञानगंगा विद्यानिकेतन माध्यमिक विभाग, महादेवमळा, मांची हिल, आश्वी (बु), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर या शाळेस मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार वेतन थकबाकीची रक्कम अदा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : न्यायाप्र-२०१८/प्र.क्र.१५८/एसएम-४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक:- ०९ जानेवारी, २०२६

वाचा:-

- १) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद यांचे रिट याचिका क्र.३७९६/२०१६ मधील दि.०६.०९.२०१८ रोजीचे आदेश.
- २) शासन निर्णय क्रमांक : न्यायाप्र-२०१८/प्र.क्र.१५८/एसएम-४, दि. १५ फेब्रुवारी, २०२४
- ३) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांचे पत्र क्र. अजिप/शिविमा/कार्या-३/४३८/२०२५/२९९२, दि.०७.०८.२०२५
- ४) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांचे पत्र क्र. अजिप/शिविमा/कार्या-३/२१४३/२०२५, दि.१७.१०.२०२५ रोजीचे पत्र
- ५) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद यांचे अवमान याचिका क्र. २७१/२०२१ मधील दि.२९.०७.२०२५ रोजीचे आदेश.

प्रस्तावना:-

१. एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती जमाती व मागासवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु) संचालित ज्ञानगंगा विद्यानिकेतन (माध्यमिक) महादेव मळा, आश्वी (बु), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर या माध्यमिक शाळेस सन २०१२-१३ पासून २० टक्के, २०१३-१४ पासून ४० टक्के, २०१४-१५ पासून ६० टक्के, २०१५-१६ पासून ८० टक्के व २०१६-१७ पासून १०० टक्के याप्रमाणे अनुदान मिळण्याकरीता मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे रिट याचिका क्र.३७९६/२०१६ दाखल केली होती. सदर रिट याचिकेमध्ये मा. न्यायालयाने दि.०६.०९.२०१८ रोजी खालील प्रमाणे आदेश देऊन निकाली काढली आहे.

“ The impugned order is quashed and set aside. The petitioner no.2 School is held entitled for grant-in-aid for the academic year 2012-2013. The grant shall be released expeditiously availability of the funds.”

२. मा.न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशाच्या अनुषंगाने, शासन निर्णय दि.१५.०२.२०२४ अन्वये, मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल रिट याचिका क्र.३७९६/२०१६ मध्ये मा.न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार, एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती जमाती व मागसवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु), ता. संगमनेर व्हारा संचलित झानगंगा विद्यानिकेतन (माध्यमिक) महादेव मळा, आश्वी (बु), ता. संगमनेर, जि. अहमदनगर या माध्यमिक शाळेच्या इयत्ता ८ ते इयत्ता १० वी प्रथम वर्गावरील १ मुख्याध्यापक, ४ प्रशि.पदवीधर शिक्षक, १ लिपिक व २ शिपाई पदांना सन २०१२-१३ पासून अनुदानास पात्र घोषित करण्यात आले आहे.
३. तथापि, मा. उच्च न्यायालयाच्या उक्त आदेशानुसार कार्यवाही झाली नसल्याचे सांगून एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती जमाती व मागसवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु) या संस्थेने मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथील रिट याचिका क्र. क्र.३७९६/२०१६ मधील दि.०६.०९.२०१८ रोजीच्या आदेशाचे पालन न झाल्याने मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे अवमान याचिका क्र.२७१/२०२१ दाखल केली होती. उक्त अवमान याचिकेवर मा.न्यायालयाने दि.२९.०७.२०२५ रोजी पुढीलप्रमाणे आदेश देऊन निकाली काढली आहे.

“1. Learned Government Pleader has placed on record a communication dated 28/07/2025, addressed by the Deputy Secretary, State of Maharashtra, intimating him that the Government has taken a decision to give grant in aid to the petitioner with effect from the year 2012-2013 @ 20%, 2013-2014 @ 40%, 2014-2015 @ 60%, 2015-2016 @ 80%, and 2016-2017 @ 100%. The said communication is marked as ‘X’ for identification purposes. He, however, submits that the grant-in-aid payable to the petitioners will be calculated and the same will be disbursed to the petitioners within two months from today. We record the said statement as an undertaking to this Court.

2. In view of the statement made by respondent, contempt petition is disposed of.”

४. मा.न्यायालयाच्या दि.२९.०७.२०२५ रोजीच्या आदेशाचे अनुपालन करण्याच्या अनुषंगाने, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांनी संदर्भ क्र. ६) येथील दि.०७.०८.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये सदर शाळेतील ०५ शिक्षक पदे व ०२ शिक्षकेतर पदे असे एकूण ०७ पदांचा वेतन थकबाकीचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे.
५. विषयांकित शाळेत शिपाई पदावर श्री. तुपसुंदर शरद मारुती हे दि.०५.०६.१९९९ ते दि.१३.१२.२०१६ या कालावधीत कार्यरत होते. श्री. तुपसुंदर शरद मारुती यांनी दि. १३.१२.२०१६ रोजी शिपाई पदाचा राजीनामा दिला असून संबंधित संस्थेने दि.१४.०३.२०१७ रोजीच्या विश्वस्त

मंडळाच्या बैठकीत सदर राजीनामा स्विकारला आहे. याबाबत मुख्याध्यापक, ज्ञानगंगा विद्यानिकेतन माध्यमिक विभाग, महादेव मळा, मांची हिल, आश्वी (बु.), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर यांनी दि.२६.०८.२०२५ रोजी दिलेल्या पत्रान्वये शाळा २० टक्के टप्पा अनुदानावर आल्यापासून श्री तुपसुंदर शरद मारुती हे कार्यरत नसल्याने त्यांचे वेतन काढण्यात आलेले नाही.

६. मा.न्यायालयाच्या दि.२९.०७.२०२५ रोजीच्या आदेशाचे अनुपालन करण्याच्या अनुषंगाने, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांनी संदर्भ क्र. ६) येथील दि.०७.०८.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये सदर शाळेतील ०५ शिक्षक पदे व ०२ शिक्षकेतर पदे असे एकूण ०७ पदांना वेतन थकबाकी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

उपरोक्त प्रस्तावनेत नमूद केलेले विवेचन विचारात घेता, मा. उच्च न्यायालयाचे दि.२९.०७.२०२५ रोजीचे आदेशानुसार, एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती व मागासवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु.), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर संचालित ज्ञानगंगा विद्यानिकेतन माध्यमिक विभाग, महादेवमळा, मांची हिल, आश्वी (बु.), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर या माध्यमिक शाळेच्या इयत्ता ८ ते इयत्ता १० वी प्रथम वर्गावरील १ मुख्याध्यापक, ४ प्रशि.पदवीधर शिक्षक, १ लिपिक व १ शिपाई अशा एकूण ०७ पदांना वेतन अनुदान थकबाकी अदा करणे आवश्यक ठरते.

२. मा. उच्च न्यायालयाचे आदेश तसेच शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांनी दि.०७.०८.२०२५ व दि. १७.१०.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्तावित केल्यानुसार, एकलव्य आदिवासी भटक्या विमुक्त जाती व मागासवर्गीय सेवाभावी संस्था, आश्वी (बु.), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर संचालित ज्ञानगंगा विद्यानिकेतन माध्यमिक विभाग, महादेवमळा, मांची हिल, आश्वी (बु.), ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर या माध्यमिक शाळेच्या इयत्ता ८ ते इयत्ता १० वी प्रथम वर्गावरील १ मुख्याध्यापक, ४ प्रशि.पदवीधर शिक्षक, १ लिपिक व १ शिपाई अशा एकूण ०७ पदांना सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र “अ” प्रमाणे वेतन थकबाकीची एकूण रक्कम रु.३,८९,६८,८००/- (रुपये तीन कोटी एक्याएँशी लक्ष अडुसष्ट हजार आठशे फक्त) अदा करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

३. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत असलेले थकित वेतन अदा करण्यासाठी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच अधिक्षक, वेतन व भनिनि पथक (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. उपरोक्त नियंत्रक अधिकारी व आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी सदर थकीत वेतन अदा करून त्याचा अनुपालन अहवाल शासनास तात्काळ सादर करावा.

४. सदर शासन निर्णय, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग पहिला, उपविभाग एक मधील अनु.क्र.५, नियम क्र. ३९(ब) टिप-५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांस अनुसरुन व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.९४८/व्यय-५ दि.०९.१०.२०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर पदांवरील वेतनाचा खर्च हा संबंधित शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचारी यांचे वेतन ज्या लेखाशिर्षातून अदा करण्यात येते/येत होते त्यासाठी मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा. कोणत्याही सबैखाली या अनुदानाचे वितरण थांबविता येणार नाही. सदर खर्च उपलब्ध मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

६. विवरणपत्र “अ” मध्ये नमूद विशेष शिक्षकांच्या वेतन थकबाकीच्या रकमेची परिगणना उचित असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. तसेच संस्थेस अनुदान वितरित करताना संस्था शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या अटी व शर्ती, संचमान्यता, आरक्षण धोरण इ. बाबी पूर्ण करीत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. पदमान्यतेसंदर्भात नियमानुसार कार्यवाही करण्याची जबाबदारी आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांची राहील.

७. सदर शासन निर्णय, मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशांच्या अधीन राहून निर्गमित करण्यात येत असून तो अन्य कोणत्याही प्रकरणात पुर्वोदाहरण म्हणून वापरता येणार नाही.

८. सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असुन त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२६०१०१५२६१२९२२१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(समीर सावंत)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यापालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. अध्यक्ष / सभापती, विधानसभा / विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
४. मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, सर्व.
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई

६. मा. विधानसभा / विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई (सर्व)
७. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
८. प्रधान सचिव, (शालेय शिक्षण विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
९. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. शिक्षण संचालक (माध्यमिकव व उच्च माध्यमिक), म.रा. पुणे.
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, १/२ नागपूर.
१२. महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, १/२ मुंबई.
१३. महालेखापाल (स्थायिक निकाल लेखा परीक्षा व लेखा) महाराष्ट्र १/२, नागपूर.
१४. लेखा अधिकारी(शिक्षण), अहिल्यानगर.
१५. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, पुणे विभाग, पुणे.
१६. शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर.
१७. अधिक्षक वेतन पथक (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, अहिल्यानगर.
१८. निवड नस्ती, एसएम-४.

विवरणपत्र “आ”

अ. क्र.	कर्मचाऱ्याचे नाव	पद नाम	मार्च २०१२ ते जुलै २०२५ अखेर देय रक्कम	सप्टेंबर २०१६ ते जुलै २०२५ अखेर अदा केलेली वेतन अनुदानापोटी रक्कम	उर्वरित वेतन फरक रक्कम
१.	श्री.विजय कुशाबा पिसे	मुख्याध्यापक	१,१८,२०,४९६/-	४०,९८,९०३/-	७७,२१,५१३/-
२.	श्रीमती शितल मोहन देशपांडे	सहशिक्षक	१,१४,०४,४०३/-	३९,४६,७९०/-	७४,५७,६९३/-
३.	श्री.अनिल रामभाऊ जोशी	सहशिक्षक	९३,८८,१८८/-	३२,९५,८०४/-	६१,७२,७८४/-
४.	श्री.मोहन श्रीपद वैराळ	सहशिक्षक	८२,५४,९७०/-	२८,५५,२९८/-	५३,९९,७५२/-
५.	श्री.मेंगाळ दत्तु बारकु	सहशिक्षक	८२,५४,९७०/-	२८,५५,२९८/-	५३,९९,७५२/-
६.	श्री.बलमे अण्णासाहेब विठ्ठल	कनिष्ठ लिपीक	५७,९०,५०७/-	१९,९०,४३७/-	३८,००,०७०/-
७.	श्री.राशीनकर सोपान गंगाधर	शिपाई	३३,७५,०८७/-	११,५७,८५९/-	२२,१७,२३६/-
		एकूण	५,८२,८८,५४९/-	२,०९,९९,७४९/-	३,८१,६८,८००/-